

Kennis over sportvelden vormt basis voor nieuwe grasmatten Museumplein

De gerenoveerde grasmatten op het Museumplein is eind oktober ook nog verstevigd met 'zandlamellen', om de mat geschikt te maken voor het nationale aftelmoment tijdens de jaarwisseling en eventuele demonstraties die nog kunnen plaatsvinden.

Auteur: Wijnand Meijboom

'De bodem moet eerst weer structuur krijgen'

'Evenementenproof', zo noemt Gerrit de Koe, projectleider groen Museumplein bij de gemeente Amsterdam, de status die het 3 hectare grote terrein moest bereiken door de renovatie. De grasmatten werden begin augustus opgeleverd na een renovatie van vier maanden, uitgevoerd door Dolmans Landscaping Group. Vóór deze renovatie was het gras een lappendeken van verschillende matten, vertelt De Koe. 'Er waren kale plekken, het was ongelijk en sterk verdicht. De bodem was nagenoeg levenloos.' Daarbij was de profilering in meerdere zones verre van optimaal en was het drainagestelsel afgeschreven.

Met zijn kennis over sportvelden weet De Koe dat een gezonde bodem de basis is voor een goede grasmatten. Juist die bodem was er beroerd aan toe. 'Met plak- en lapmiddelen is de gras-

mat jarenlang bijgehouden. Van een afstandje zag het er dan nog aardig uit, maar de werkelijke situatie was heel anders.' Twee jaar geleden deed de gemeente uiteindelijk een beroep op het Ingenieursbureau Amsterdam om aan deze situatie een einde te maken. Er werd onderzoek gedaan, een kostenraming gemaakt en een projectgroep opgericht. De Koe werd aangewezen als projectleider.

'Ik zie het als de kroon op mijn werk en wilde het dus ook goed doen.' Aangezien De Koe niet alleen op zijn eigen kunde wilde vertrouwen, schakelde hij ook cultuurtechnici in die bekend zijn in het wereldje, zoals Piet Kranendonk van ASC Sports & Water en Ernst Bos van het gelijknamige adviesbureau. 'In de sportwereld vind je de meeste kennis over goede grasmatten, minder bij de groenafdelingen', aldus De Koe.

De grasmatten op het Museumplein moet tegen een stootje kunnen.

(Foto: Lucienne Weststrate)

BE SOCIAL

Scan, lees & deel!

De levenloze bodem moest helemaal gerenoveerd worden en werd daarom behandeld met mycorrhiza's, wormenmest, wormen, iets grover zand en geschikte bemesting. De Koe: 'Er is gekozen voor een evenementengras-onderbouw met stabiele cultuurtechnische uitgangspunten, waarbij de drogere, compactere toplaag een compromis is om bodem en grasmatten weerbaar genoeg te kunnen maken met voldoende beheer en beschermingsmaatregelen.'

De 3 centimeter dikke grasmatten bestaat uit sportveldengras, met een groot aandeel veldbeemdgras met DIN-norm 'schralle opbouw' van Hendriks Graszoden. 'Dit grastype heeft in combinatie met de schrale opbouw de meeste kans van slagen', aldus De Koe. 'De wortels worden als het ware gedwongen om naar beneden te

‘Kennis over goede grasmatten vind je vooral in de sportwereld, minder bij groenafdelingen’

Er werden zogenaamde zandlamellen aangebracht door de Vibra Sandmaster. (Foto: Lucienne Weststrate)

Piet Kranendonk

Gerrit de Koe: ‘Gras hoort bij dit pareltje in de stad!’

gaan om bij de voeding te komen.’

De laatste bewerking met zand, eind oktober, werd uitgevoerd door het Nieuwegeinse aannemingsbedrijf Jos Scholman. De Koe: ‘Wij kozen voor Scholman omdat hij een goede prijs op tafel had gelegd en al veel werk voor de gemeente doet. We hadden er dus vertrouwen in.’

Medewerkers van Jos Scholman waren een week lang in de weer om de grasmat van het Museumplein te bewerken met de Vibra Sandmaster. Deze machine snijdt de grasmat open tot een diepte van ongeveer 20 centimeter. De ontstane sleuven vult hij in dezelfde werkgang met zand. Na deze bewerking werd de grasmat gerold en gesleept. Daardoor moet de mat een betere afwatering krijgen en steviger worden. En dat is wel nodig met de naar schatting 400.000 mensen die de mat jaarlijks betreden.

Schade

Aanvankelijk waren er wat problemen door loslatende graszoden en een verkeerde afstelling van de machine, maar uiteindelijk is De Koe tevreden over het resultaat. ‘Ik wist dat er schade zou komen, omdat deze behandeling op het randje was. Maar we hadden geen keus, omdat het nationale aftelmoment al gepland was. Met de natte periode in het vooruitzicht moest de mat op dat moment extra beschermd worden. Uitstellen naar het voorjaar was geen optie, al had ik dat liever gewild. Een mat heeft immers tijd en de juiste bodemtemperatuur nodig om goed te hechten.’

Het was nu echter zaak om de toplaag van de gerenoveerde grasmat en de bodem droog genoeg te krijgen om de belasting van het nationale aftelmoment en eventuele demonstraties aan te kunnen. (Overigens is het aftelmoment inmiddels vanwege corona afgelast.) De Koe: ‘Het beschermen van de bodem is nu belangrijker dan een mooie groene grasmat. De bodem moet eerst weer structuur krijgen.’

Onderhoud

De projectleider denkt dat het onderhoud van het gras op het Museumplein in de nabije

Amsterdam rainproof

Piet Kranendonk van ASC Sports & Water is een van de cultuurtechnici die voor de renovatie geraadpleegd is. ‘Als cultuurtechnisch en hydrologisch specialist heb ik input geleverd om het functioneren van de waterhuishouding in de grasarealen optimaal te krijgen. Iedere stagnatie in de waterafvoer bij neerslagrijke omstandigheden resulteert op het Museumplein in enorme schade en is ook esthetisch zeer ongewenst. Daarom is er een ondergrondse waterbuffer gecreëerd om in het groeiseizoen neerslagpieken op te vangen in het drainagesysteem en te laten infiltreren in de ondiepe bodem’, vertelt Kranendonk, die hiermee een bijdrage heeft geleverd aan Amsterdam rainproof.

Gezien de zware belasting van de grasmat kan men zich afvragen of een kunstgrasveld geen betere optie is voor het Museumplein. Kranendonk: ‘De belastbaarheid van kunstgras is inderdaad aantrekkelijk. Ter bestrijding van hittestress en voor het tegengaan van microplastics in het milieu is dit echter tegelijkertijd een zeer discutabele keuze. Vanuit de sportveldebouw zijn er gelukkig ook beproefde hoogwaardige oplossingen in natuurgrasconstructies mogelijk. Door daaraan een nauw passend onderhoudsprotocol te verbinden en lef te tonen, zoals IBA en Gerrit de Koe in Amsterdam dit doen, wordt hittestress tegengegaan en de nodige biodiversiteit in het stedelijke milieu ingebracht. Dit is zeer gunstig voor het leefklimaat in het stedelijk gebied.’

toekomst verder geïntensiveerd moet worden. Daarom begint er komend voorjaar een bemestingsonderzoek. ‘Daarnaast is het nodig om zeer geregeld te vertidraineren, enkele keren per jaar te verticuteren en afgewogen te beregenen. Na evenementen of demonstraties moeten waar nodig direct herstelwerkzaamheden uitgevoerd worden’, aldus De Koe. Afhankelijk van het aantal evenementen is de gemeente rond de 80.000 euro per jaar kwijt aan het onderhoud, meldt De Koe. Hij verwacht dat het onderhoud een flinke klus zal zijn en geeft graag zijn advies, omdat het Museumplein in zijn ogen een hoog kwaliteitsniveau verdient. ‘Gras hoort bij dit pareltje in de stad! Ik denk niet dat daar in het verleden ooit anders over is gedacht.’